

Celem projektu jest szczegółowe opracowanie szerokiego zespołu wiedeńskich archiwaliów (1726-1938) pod kątem obecności polskich artystów: Akademie der bildenden Künste, Kunstgewerbeschule, Künstlerhaus, Wiener "Secession", Kunstbund Hagen oraz udziału artystów z ziem polskich w wystawach Galerie Miethke i Galerie Pisko. Wybrane instytucje wiedeńskie mają kluczowe znaczenie nie tylko dla środowisk austriackich, zwłaszcza w perspektywie sztuki europejskiej, dlatego powiązanie z nimi jest bardzo istotne dla polskiej kultury narodowej. Siła ich oddziaływania nie była oczywiście jednakowa w latach wskazanych w tytule niniejszego projektu. Daty graniczne badań wyznaczają uchwytne ramy współpracy ustalone podczas wcześniejszych kwerend przeprowadzonych przez uczestniczki projektu.

Wiedeń, szczególnie pod koniec XIX w. był miejscem, gdzie nie tylko prezentowano polską sztukę, w miejskich instytucjach dochodziło tu także do spotkań z nowożytnymi artystycznymi ośrodkami z Paryża, Brukseli, Kopenhagi, Monachium, Berlina, Mediolanu i Rzymu. Przekonanie o mizerności tutejszej akademii i jej znikomym wpływie na polską sztukę jest tak samo powszechne jak to, że niezwykle ważnymi dla niej były kontakty z Wiener Secession. W obu wypadkach, za takimi opiniami nie stoją konkrety. Brak opracowania dotyczącego wiedeńskiej akademii pod kątem polskich studentów (podobnie Kunstgewerbeschule – choć tu już opinie o słabym poziomie nie są podnoszone), nie ma nawet spisu polskich członków wiedeńskich stowarzyszeń artystycznych (w tym słynnej Wiener „Secession”). Brakuje też rejestru i omówienia udziału Polaków w wiedeńskich wystawach (nawet takich znanych jak Olga Boznańska). Wielu z twórców polskiego pochodzenia, o których mówią wiedeńskie dokumenty i krytyka prasowa, to postaci dziś zupełnie nieznanne. Przy czym nie zawsze wynika to z ich mizernych osiągnięć artystycznych czy nieistotnej pozycji w środowisku (vide Irma Duteczyńska – znajoma Aby i Maxa Warburgów, malarka i współautorka teorii nowoczesnej rzeźby). Szczególnie zapomniane są kontakty polskich artystów z Wiedniem po odzyskaniu niepodległości.

Ustalenie, kto z Polaków, kiedy, na jakich zasadach formalnych, regularnie czy epizodycznie był związany z wymienionymi instytucjami pozwoli stworzyć mapę istotnych powiązań. Ich wielokierunkowa komparatystyczna analiza w dziedzinie historii sztuki, historii literatury i idei pozwoli nie tylko na znaczące pogłębienie naukowych rozpoznawczych kontaktów sztuki polskiej z kulturą europejską (w kontekście innym niż tylko monachijski czy paryski). Szczegółowe kwerendy przysporzą zupełnie nowych informacji o poszczególnych twórcach, instytucjach plastycznej edukacji, jak i o strategii działań rodzimych stowarzyszeń artystycznych.